בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ה בניסן תשע"א (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום 10 ימים, שהם שבוע אחד ושלשה ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

אתמול, **כ"ד בניסן**, בשנת תש"ח (1948-5708), **הוקם הדואר העברי של מנהלת העם** לפני קום המדינה. *[אגב, לפי הלוח שלנו, היום, **כ"ה בניסן**, הוא יום **פתיחת משפט אייכמן** לפני 50 שנה, אך כל-כך הרבה נכתב עליו שהחלטנו לעבור לנושא אחר לדף. הרשו לי, קוראי הדף היקרים, רק להוסיף מבט אישי אחד לעניין: באותה תקופה הייתי מרותק למיטה למשך 3 חודשים(!) לריפוי ירך שבורה וזכיתי לעקוב אחרי המשפט יום-יום. אין צורך לומר כי הרושם נשאר ונשאר חזק מאז...]*

לקראת סיום 30 שנות שלטון המנדט הבריטי, ב-13 באפריל 1948, פרסמה מחלקת הדואר המנדטורי הנחיות בדבר סגירת 15 בתי הדואר וסוכנויות הדואר והפסקת כל שירותיהם בפרק הזמן שבין ה-13 באפריל ו-5 במאי. הנהגת היישוב החליטה להיערך במהירות כדי למנוע השבתת שירותי הדואר והתקשורת ליישוב היהודי, שמנה ערב הקמת המדינה כ- 650,000 נפש. תקופת "מנהלת העם" (הנהגת היישוב), שהיתה תקופת מעבר בין שירותי הדואר המנדטוריים ובין אלה של מדינת ישראל שעמדה לקום, החלה ב- 3 במאי (היום, כ"ד בניסן) והסתיימה ב- 14 בו. במהלך אותם שבועיים השתמשו כל בתי הדואר בבולי "מנהלת העם", שהונפקו למעשה על-ידי הקרן הקיימת לישראל בתוספת הדפס רכב של המילה "דואר" בצורות שונות. באותה תקופה הותרו לשימוש גם תוויות כופר היישוב ובולי המנדט. שבועיים לפני תום המנדט יצאה מנהלת העם בתוכנית פעולה, שעיקריה היו הודעות לציבור ועובדי הדואר היהודים על הכוונה להמשיך את סדרי הדואר במתכונת שהיתה נהוגה עד אז, הכנסת בולי דואר קק"ל לשימוש זמני והכרה בהם כבולי דואר לכל דבר, והנהגת חותמות בבתי הדואר עם הכתובת "מנהלת העם" במרכז החותמת, ושם היישוב בשוליים. פעילות זו של מנהלת העם התקיימה בצורה סדירה ברוב חלקי הארץ, והתבטאה בהפעלתם של 80 סניפי דואר; פעילות זו היוותה למעשה את התשתית להופעתם המיועדת של בולי "דואר עברי" והקמת הדואר של מדינת ישראל.

עם הכרזת המדינה ב- 14 במאי הגיעה תקופת "מינהלת העם" לסיומה. [מקור]

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

ומעניין לעניין...

*באחד הטיולים שלנו בימי חג הפסח, הגענו לפרוייקט מעניין ביותר, **"שביל הסלט"** שבמושב **תלמי יוסף** שבדרום-מערב הארץ. איש אשכולות בשם **אורי אלון** מפעיל, בין היתר, 'להקה' של **יוני דואר** ולמדנו והתנסינו תחת הדרכתו. הנושא, שהוא חדש לנו, עורר את סקרנותינו, ואנחנו קושרים אותו לאירוע של היום:*

= יוני הדואר בשירות ה'הגנה' וצה"ל =

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{55}	(י-ם): 18^{42}	(ת"א): 18^{57}	(חיפה): 18^{50}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{54}	(י-ם): 19^{57}	(ת"א): 19^{59}	(חיפה): 20^{00}

פרשת השבוע: "קְדֹשִׁים" [ויקרא י"ט 1 – כ' 27]

יום נעים ושבת שלום ומבורך ☺!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', כ"ה בניסן תשע"א (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בארגון ההגנה ובצה"ל שירתו יחידות של יוני דואר עד לשנת 1957. היונים הופעלו על ידי יונאים ששירתו כחברי הגנה וחיילים בצה"ל.

ההכשרה לשירות ביחידת יוני הדואר היתה במסגרת קורס, ואליו גויסו בעיקר חברות בארגון הגנה. המיון לקורס נעשה על פי שני קריטריונים מרכזיים: אהבה לבעלי חיים וסודיות רבה. על הקורס פיקד והדריך מי שלימים היה מפקד ההגנה האווירית של אזור תל אביב, צ'רלי לוין. ההכשרה כללה הרצאות על יונים ויוני דואר בפרט, אופן ההתייחסות ליונים, הכרת חייהן והתנהגותן, בריאותן ומחלותיהן, מזונן ועוד. עם גמר הקורס גויסו חברות ההגנה לעבודה בשובך המרכזי, אשר הוסתר בגן החיות של תל אביב. תפקידן היה לטפל ביונים, להכירן, לדאוג לאוכל, לשתייה, לבריאות היונים ולניקיון השובך. העבודה נעשתה בתורנות בשעות הבוקר ולפנות ערב.

אימון היונים ואילופן

היונים אולפו ואומנו באופן הבא: ראשית, הן הוצאו מהשובך לקול מחיאות כפיים, דרך הלוכד – פתח מיוחד שהיונים תוכלנה לצאת אך לא להיכנס. לאחר מכן, יצאו לטיסה כלהקה, ובהמשך אומנו לטוס בנפרד. כאשר הונף דגל כחול, הן אומנו לחזור אל השובך, וכאשר הונף דגל לבן, היה עליהן לעוף.
האילוף נמשך בהדרגה: היונים נלקחו בסלים בקבוצות או כיונים בודדות בסלים ושוחררו לחזור אל השובך, שם המתינו להם מזון ומים. בתחילה, נלקחו היונים למרחקים קצרים בסביבת השובך ולאחר מכן היונאים התרחקו באופן הדרגתי. בהמשך, שוחררו יונים גם ממרחקים ארוכים, כאשר היונאים לקחו את היונים אל מקום השיגור באמצעות תחבורה ציבורית.
בראשית דרכה, היחידה פעלה בתקופת המנדט הבריטי, ונאסר לגדל יוני דואר. על מנת להסוות את העיסוק הסודי, חברות ההגנה ביחידה צוידו בכרטיס חבר של "אגודת חובבי היונים", אותו הציגו במקרה של בדיקת פתע על ידי שוטרים בריטים.

פעילות היחידה

היונאיות הוותיקות הפעילו את היונים לפעולות שונות במסגרת ההגנה. כך למשל, בליל הגשרים צוידו החוליות ביונים, והשתמשו בהן להעברת ידיעות מישובים במצור, וכן לפעולות שונות ולפעולות יחידים בתפקידים מיוחדים, דוגמת, יצירת קשר עם אוניות המעפילים שהתקרבו לחוף בזמן שנדרשה דממת אלחוט.
עם הכרזת המדינה, חלק מקבוצת הנשים של יחידת יוני הדואר של ההגנה גויסה לצה"ל. הן היו הגיוס הראשון של בנות ח"ן (חיל נשים) ושוכנו **בתל ליטוינסקי**, הידוע כיום כתל השומר. במסגרת תפקידה של היחידה, נוספה לה פעילות הגנתית: תצפית אווירית על שמי תל אביב, בהיעדר מכ"מים. היחידה שוכנה בבית הירוק בשיח' מוניס, כיום תל אביב. תפקידן היה לצפות מעל הגג אל השמיים, לגלות מטוסי אויב, ולהזהיר במכשיר הקשר,שהיה קשור למפקדת ההגנה האוירית של תל אביב.
עם הקמת צה"ל, הוקמה יחידת היונאים של חיל הקשר. היחידה כללה מאות יונים, חלקן גויסו משובכים קיימים ברחבי הארץ, בעיקר בקיבוצים ובמושבים. חלק נוסף הובאו על ידי שליחות ההגנה שחזרו ארצה עם יונים שנתרמו בארצות הברית. בתחילה שוכנה היחידה במטה חיל הקשר ב**שרונה** (כיום בסיס **הקריה**).

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{55}	(י-ם): 18^{42}	(ת"א): 18^{57}	(חיפה): 18^{50}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{54}	(י-ם): 19^{57}	(ת"א): 19^{59}	(חיפה): 20^{00}

פרשת השבוע: "קְדֹשִׁים" [ויקרא י"ט 1 – כ' 27]

יום נעים ושבת שלום ומבורך ☺!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ה בניסן תשע"א (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בצה"ל פעלו מספר שובכים: תחילה פעל השובך בגבעת ברנר שנבנה עוד בימי ההגנה על ידי שמעון הנדלר, מי שמונה למפקד יחידת היונאים בצה"ל. היונים משובך זה שימשו ככלי להעברת הודעות, במיוחד בחזית הדרום והנגב, ובשימושו של חיל האוויר. בהמשך נבנו שובכים גדולים למטרות גידול ופעילות מבצעית גם במרחביה ובבה"ד 7, בית ההדרכה של חיל הקשר, שכונה "סרפנד".
מפקדת יחידת יוני הדואר עברה במרץ 1949 מהקריה לבה"ד 7. היחידה התפתחה מאד, ונוספו לה יונאים חדשים ממגויסי צה"ל. בהמשך הגיעה קבוצת יונאים מירושלים, בהדרכתו של אברהם עץ הדר שלימד והקים בזמנו את יחידת יוני הדואר בירושלים.
השובך הגדול והחדש שהוקם ב**גבעת ברנר** נמצא על הגבעה הצפונית, לידו הוקם צריף ובו שוכנו חיילי היחידה. היחידה צוידה בטנדר נהג ואפסנאי. מפקד היחידה ונהגו יצרו קשר וגיבוש פנים-יחידתי בין השובכים והיונאים שפוזרו בכל חלקי הארץ. הם סיפקו ידע, מזון ואביזרים שונים הדרושים ליונים, לשובכים וליונאים שטיפלו בהם, הבסיס היה בבה"ד 7.
בשנת 1953 היו ביחידה כ-1000 יונים ששכנו בשובכים רבים בכל חלקי הארץ במסגרות צה"ל, והשתמשו בהן בכל מיני מטלות ופעולות. בין השאר גם טייסים וצנחנים צוידו ביונה לפני הפעולה.

האנדרטה ליונה האלמונית בבה"ד 7

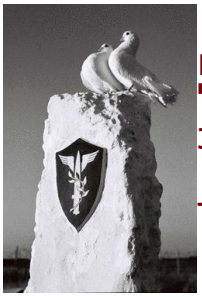

בשנותיו הראשונות של צה"ל השימוש ביונים הפך מקובל וחיוני, ונבנו שובכים ניידים שהיו קשורים ליחידות צה"ל. עם זאת, ככל שהתקדמה ההתפתחות הטכנולוגית, חיל הקשר התקדם בידע ובמכשור חדיש, ויחידת יוני הדואר נדחקה הצידה החל משנת 1954. היחידה הלכה וקטנה עד שנסגרה סופית בשנת 1957.
לימים הוקמה אנדרטה ליונה האלמונית בבה"ד 7, אך שנים מאוחר יותר, כאשר הורחב הבסיס, נהרסה האנדרטה על ידי בולדוזר, ולא נשאר זכר ליחידת יוני הדואר.

[אחד האזכורים הרחבים בספרות הוא הספר "יונה ונער" מאת הסופר מאיר שלו. בספר זה מובאת בהרחבה פעילותה של יחידת יוני הדואר טרם הקמת המדינה. בספר זה, התבסס מאיר שלו על ידע שאסף בין השאר בראיונות מהיונאיות מיחידת יוני הדואר שעבדו בשובך בתל אביב ובאשדות יעקב.]

[מקור]

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

*וגם לקח שנלמד מפרשת השבוע קושר אותנו לנושא זה מזווית אחרת. פרשת "**קדושים**" עוסקת בעיקר במערכת היחסים בין איש לרעהו ובין אדם למקום [=הקב"ה]. והיא הפרשה האחרונה שנקראה בשבת שלפני קום המדינה לפני 63 שנה, אולי רמז מהקב"ה שאכן נזכה לבנות עם לתפארת ולאום לתפארת אם אך נידבק לחוקים שהוא קובע לנו...!*

הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ אמר פעם באזני מקורביו: מידת העניוות ואהבת ישראל למדתי בשנות ילדותי הראשונות, ומעשה שהיה כך היה:
כשהייתי תינוק כבן שלוש והתחלתי לומד אותיות האל"ף-בי"ת, הסביר לי המלמד ששתי יו"דין הבאות יחד מציינות את שם ה' [בדפוס, זו אחת הצורות של שם ה'. מג]
פעם אחת הגעתי בקריאה ב'סידור' לסוף פסוק, וראיתי את שתי הנקודות הבאות [גם זו בדפוס. מג] להפסק העניין, ואלה נדמו לי כשתי יו"דין וקראתי שם ה'.

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{55}	(י-ם): 18^{42}	(ת"א): 18^{57}	(חיפה): 18^{50}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{54}	(י-ם): 19^{57}	(ת"א): 19^{59}	(חיפה): 20^{00}

פרשת השבוע: "קְדֹשִׁים" [ויקרא י"ט 1 – כ' 27]

יום נעים ושבת שלום ומבורך ☺!

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', כ"ה בניסן תשע"א (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

גער בי המלמד ואמר, "אין כאן "ה' !" שאלתי לתומי את המלמד, "מדוע אין כאן "ה' "? הרי אני רואה ב'סידור' שתי יו"דין, הבאות יחדיו."
התבונן בי המלמד רגע קט ואמר בנימה של פיוס: מ"שתי יו"דין הבאות שווה בשווה, זו בצד זו, מציינות את שם ה'. אבל אם האחת גבוהה מחברתה [כמו בסימן ה'נקודותיים', בו אחת 'מתנשאת' על השניה] אין כאן יו"דין, המציינות את שם ה'.

באותה שעה – אמר ר' נפתלי – למדתי כלל גדול, שאינו מש מלבי כל הימים: שתי יו"דין העומדות שווה בשווה, הרי הן שם ה'. אבל אם האחת מתנשאת מעל חברתה – אינן שם ה' אלא סימן הפסק בין פסוק לפסוק. רמז לדבר מצינו בפרשת "קדושים" – "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי ה'." [ויקרא י"ט 18] כאשר קיימת "אהבת-רעים" בין שתי י[ה]ו"דין וכל אחת מהן שווה לחברתה, מייחד הקדוש-ברוך-הוא שמו עליהן ומקויים בהן "אני ה'."

[פרפראות לתורה]

§§§